

Endoscopie afdeling / Maag-, Darm- en Leverziekten

Coloscopie en voorbereiding met 2 of 3 liter Mouiprep

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2401 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

Afspraak

Alrijne Ziekenhuis heeft meerdere locaties.

Kijk voor uw afspraak goed naar:

- de locatie
- het route-nummer van de afdeling waar u moet zijn
- de datum
- de tijd

U krijgt een kijkonderzoek van uw dikke darm. We noemen dit een coloscopie. In deze folder vindt u algemene informatie en advies.

Een MDL-arts doet het kijkonderzoek. MDL is de afkorting van Maag, Darm, Lever.

Het kan zijn dat het onderzoek iets anders gaat dan in deze folder staat. Dit zal de MDL-arts of verpleegkundige altijd met u bespreken.

Bij het kijkonderzoek moeten uw darmen van binnen schoon zijn. U krijgt nog een aparte folder waarin staat hoe u uw darmen moet schoonmaken. Hiermee begint u 1 dag van tevoren.

Hoe gaat een kijkonderzoek van de darmen?

Een MDL-arts doet het kijkonderzoek. De MDL-arts gebruikt hiervoor een endoscoop. Dit is een apparaat met een dunne slang en aan het einde een video-camera.

De slang gaat door uw anus (poepgat) in uw dikke darm.

We zien dan de binnenkant van uw darmen op een scherm.

Waarom is een kijkonderzoek nodig?

De MDL-arts kan afwijkingen zien. Bijvoorbeeld:

- ontstekingen
- bloedingen
- vernauwingen
- divertikels (uitstulpingen) aan de dikke darm (zie tekening 1)
- poliepen (bultjes) in de dikke darm (zie tekening 2)
- tumoren

Tijdens het kijkonderzoek kan de MDL-arts een kleine ingreep doen. Bijvoorbeeld:

- een stukje weefsel uit de darm halen voor verder onderzoek
- een poliep weghalen
- een vernauwing oprekken (= wijder maken)
- een bloeding stoppen

Dit doet geen pijn.

Een poliep is een goedaardig bultje in uw dikke darm. Maar een poliep kan kwaadaardig worden. Daarom haalt de MDL-arts een poliep meestal meteen weg.

Wat u moet doen in de week voordat u het onderzoek krijgt

Let op!

Voor het kijkonderzoek moeten uw darmen van binnen schoon zijn. De MDL-arts kan dan de binnenkant van uw darmen goed bekijken.

U moet van tevoren al dingen doen. Deze staan hieronder. Begin 7 dagen voor het onderzoek.

- **7 dagen voor het kijkonderzoek: gebruikt u ijzertabletten?**

Stop 7 dagen voor het onderzoek met het innemen van ijzertabletten. IJzertabletten maken de inhoud van uw darmen donker. Dit maakt het onderzoek moeilijker.

- **een paar dagen voor het kijkonderzoek: haal het laxeermiddel op bij de apotheek**

Wij sturen een recept voor het laxeermiddel naar uw apotheek. Dit laxeermiddel heeft u nodig om uw darmen schoon te maken.

U moet 1 dag voor het onderzoek met dit laxeermiddel starten. Lees hiervoor de aparte folder waarin staat hoe u uw darmen moet schoonmaken.

Door het laxeermiddel gaat de ontlasting (poep) uit uw darmen. U moet dus vaak naar de wc. Zo worden uw darmen schoon.

- **3 dagen voor het kijkonderzoek: gebruikt u bloedverdunners?**

Dan heeft uw MDL-arts u verteld **met welke bloedverdunners** u moet stoppen.

Uw MDL-arts heeft ook verteld **wanneer** u moet stoppen.

Als u bloedverdunners gebruikt van de trombosedienst, prikken we bloed vóór het kijkonderzoek.

U krijgt hiervoor een formulier.

De tijd en waar u moet zijn staan in uw afsprakenbrief.

- **1 dag voor het kijkonderzoek: prikt u thuis een INR?**

Als u thuis een INR prikt, moet u dit ook doen op de ochtend van het kijkonderzoek.

De MDL-arts bepaalt of de INR goed genoeg is om het kijkonderzoek te doen.

- **1 dag voor het kijkonderzoek: gebruikt u medicijnen bij diabetes?**

Gebruikt u alleen tabletten bij uw diabetes?

Dan moet u de tabletten **niet** innemen op:

- de dag voor het kijkonderzoek: 's middags niet innemen
- de dag voor het kijkonderzoek: 's avonds niet innemen
- de ochtend van het kijkonderzoek niet innemen.

Gebruikt u insuline?

Overleg dan met uw verpleegkundige, huisarts of internist wat u moet doen.

Let op:

- Neem uw tabletten of insuline mee naar het ziekenhuis. Na het kijkonderzoek kunt u ze nemen.
- Neem ook uw bloedsuiker-meter mee.

De dag van het kijkonderzoek

- **Gebruikt u nog andere medicijnen?**

Die kunt u gewoon gebruiken op de dag van het kijkonderzoek.

Als u een pijnstiller nodig heeft, neem dan paracetamol.

- **Zwanger**

Bent u zwanger? Vertel het ons.

- **Apparaat tegen slaap-apneu**

Gebruikt u apparatuur voor slaap-apneu en krijgt u een verdoving tijdens het kijkonderzoek?

Neem dan uw OSAS-apparatuur mee naar het kijkonderzoek.

Naar het ziekenhuis

- Op de dag van het kijkonderzoek meldt u zich bij de voorbereidings-kamer. In de afsprakenbrief staat waar u zich moet melden.
  - Locatie Leiden: afdeling 1A. Volg routenummer 67.
  - Locatie Leiderdorp: afdeling C4. Volg routenummer 470.Het is belangrijk dat u op tijd komt!
- U kunt in de wachtkamer gaan zitten. Hier haalt een verpleegkundige u op. Uw begeleider kan in de wachtkamer (of in het restaurant van het ziekenhuis) wachten tot u klaar bent. De verpleegkundige vertelt uw begeleider hoe laat hij/zij u kan ophalen. Of u belt uw begeleider als u klaar bent.
- De verpleegkundige neemt u mee naar de voorbereidings-kamer. Zij stelt u een paar vragen en brengt een infuusnaaldje in. Iedereen krijgt een infuusnaaldje. Als het nodig is kunnen we u tijdens het kijkonderzoek medicijnen geven. Dat doen we via het infuusnaaldje. Het infuusnaaldje is ook voor een roesje en pijnstillers.
- U krijgt een roesje als dit van tevoren met u is afgesproken. Door een roesje merkt u minder van het onderzoek.
- U krijgt een speciale broek om te dragen tijdens het kijkonderzoek.
- Daarna brengt iemand u naar de behandelkamer.

Het kijkonderzoek

Een MDL-arts doet het kijkonderzoek. Er zijn ook 2 verpleegkundigen bij.

Veel mensen vinden een kijkonderzoek spannend. Dat begrijpen we.

- U krijgt een knijper op een vinger. Hiermee controleren we uw hartslag en ademhaling.
- Ook krijgt u een bloeddrukband om uw arm. Zo meten we regelmatig uw bloeddruk.
- Als het nodig is, krijgt u tijdens het kijkonderzoek een beetje zuurstof.

Bij het kijkonderzoek ligt u op uw linkerzij. Soms is een andere houding nodig.

De MDL-arts doet de slang via uw anus in de dikke darm.

Via de slang komt er lucht in uw darmen. Zo blijven de darmen goed open tijdens het onderzoek en kan de MDL-arts de binnenkant van de darm goed zien. Misschien drukt de verpleegkundige op de buitenkant van uw buik.

Als de MDL-arts de slang opschuift in uw darm, kunt u een beetje buikpijn krijgen.

Ook als u een roesje heeft. Dit komt door druk van de slang of door de ingeblazen lucht.

Vaak neemt de MDL-arts een stukje weefsel weg en stuurt dit naar het laboratorium (= Pathologie). Daar wordt het onderzocht.

Hoe lang duurt een kijkonderzoek?

Het kijkonderzoek duurt ongeveer een half uur.

Soms duurt het langer, bijvoorbeeld als de MDL-arts een poliep weghaalt.

Na het kijkonderzoek

U wordt wakker op de scopiekamer. U kunt zich nog een beetje suf voelen.

De arts vertelt u na het kijkonderzoek wat er is gedaan. U krijgt ook een brief waarin dit staat en wat u moet doen bij klachten.

Ook staat in deze brief wanneer uw volgende afspraak is.

Na het kijkonderzoek gaat u terug naar de voorbereidings-kamer. Hier moet u ongeveer 1 uur uitslapen. In deze kamer worden meer mensen voorbereid op het onderzoek. Of ze moeten hier uitslapen. Daarom mag uw begeleider niet bij u zijn tijdens het uitslapen.

Afkeuzen na een roesje

- Als u goed wakker bent, krijgt u iets te eten en te drinken.
- U kunt na het uitslapen niet in deze kamer blijven.
- U mag niet zelf naar huis gaan. Het is verplicht dat iemand u naar huis brengt. Ook als u met de taxi naar huis gaat, moet er iemand bij u in de taxi zitten.
- Als u Dormicum of Fentanyl kreeg, mag u de eerste 24 uur geen machines bedienen. U mag ook niet zelf autorijden of fietsen.
- Als u Diazepam (Valium) kreeg, mag u 3 dagen geen machines bedienen. En 3 dagen niet zelf autorijden of fietsen. Dit komt omdat u minder snel kunt reageren.
- Neem de eerste 3 dagen na het kijkonderzoek geen belangrijke beslissingen, bijvoorbeeld een lening afsluiten.

Afkeuzen voor iedereen

- Na het kijkonderzoek kunt u weer gewoon eten en drinken.
- Uw MDL-arts vertelt wanneer u weer mag beginnen met gestopte medicijnen. De verpleegkundige vertelt dit ook nog een keer.
- Gebruikt u bloedverdunners via de trombosedienst? Dan vertellen zij wanneer u de medicijnen weer

mag gebruiken.

- Als u geen roesje kreeg, mag u naar huis als u zich goed voelt.
- U kunt na het kijkonderzoek een beetje pijn hebben. Meestal zijn dat krampen door de ingeblazen lucht. De pijn wordt minder als u windjes laat, want zo verdwijnt de lucht.
- Zijn er stukjes weefsel uit uw darm verwijderd? Of poliepen weggehaald? Dan kunt u een paar dagen een beetje bloed verliezen via uw anus. Dit is meestal niet ernstig. Het kan wel 14 dagen duren dat u dit merkt of tot het stopt.

Maar wordt het bloeden erger, dan moet u meteen bellen met Alrijne Ziekenhuis.

Problemen die kunnen ontstaan bij een kijkonderzoek

Een kijkonderzoek is een veilig onderzoek. Heel soms kunnen de volgende problemen ontstaan:

- Bij een roesje is er een kans op problemen met de ademhaling en met het hart. Daarom controleren we dit de hele tijd en kunnen we snel reageren bij een probleem.
- Door het kijkonderzoek kan een scheurtje of gaatje in de darm ontstaan.
- Bij het weghalen van een poliep is een kleine kans op een bloeding.

Wanneer bellen met het ziekenhuis?

Bel met het Alrijne Ziekenhuis als u na het kijkonderzoek last heeft van:

- pijn die lang blijft of erger wordt;
- koorts met of zonder koude rillingen;
- veel bloedverlies uit uw anus;
- zwarte ontlasting (poep).

Onze telefoonnummers staan op de laatste pagina van deze folder.

De uitslag van het kijkonderzoek

Als er een stukje weefsel is verwijderd of een poliep is weggehaald, is dit voor onderzoek naar het laboratorium gestuurd.

De uitslag komt na ongeveer 1 week. Uw eigen MDL-arts krijgt deze uitslag.

U hoort de uitslag bij uw volgende afspraak.

Vragen

Deze folder is ondersteuning van de informatie die u tijdens uw afspraak in het ziekenhuis heeft gekregen. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Bel dan uw huisarts, specialist of endoscopieverpleegkundige.

Hoe zijn wij te bereiken?

- Doordeweeks tussen 08.30 en 12.00 uur - 13.30 en 15.30 uur belt u naar de polikliniek MDL: 071 582 8012
- Heeft u opeens erge klachten en kunt u niet wachten? Bel dan tijdens onze lunchpauze (tussen 12.00

en 13.30 uur) naar de polikliniek MDL: 071 582 9812

- Buiten kantooruren (tussen 15.30 en 08.00 of het weekend) belt u naar de Spoedeisende hulp: 071 582 8905

Gebruiksaanwijzing Moviprep®

Wij verzoeken u de onderstaande handleiding nauwkeurig op te volgen voor een zo optimaal resultaat.

In 1 verpakking Moviprep zitten twee sets met beide twee zakjes. Een groot zakje A, en een klein zakje B, beide gevuld met een poeder. Met één set kunt u één dosis Moviprep bereiden. Dit doet u op de volgende manier:

1. Open een set waar zakje A en B in zitten.
2. Leeg zakje A en B in een kan en voeg 1 liter water toe.
3. Roer de oplossing tot het poeder helemaal is opgelost. Dit kan 8 minuten duren.
4. Drink de opgeloste vloeistof van 1 liter in 1 uur op. Drink hierna minimaal 1 liter heldere dranken (zie laatste pagina).

U herhaalt deze stappen voor de volgende liter(s). U drinkt de laatste dosis Moviprep dus op de dag van het onderzoek

Let op: Bij voorbereiding met 3 liter Moviprep ontvangt u dus twee verpakkingen Moviprep met elk 2 sets, **u gebruikt hier dan maar 3 sets van.**

Belangrijke punten op een rij

Wat mag u drie dagen voorafgaand aan het onderzoek **niet** eten:

- Volkoren graanproducten, zoals: brood met zaden of pitjes, volkorenbrood, volkorenbeschuit, volkoren en meergranen pasta en zilvervliesrijst.
- Vezelige groenten, zoals: asperges, bleekselderij, zuurkool, snijbonen, sperziebonen, prei, doperwten, peulvruchten, taugé, mais, champignons, tomaten, ui, knoflook, spinazie, andijvie, paprika of rauwkost.
- Bepaalde fruitsoorten, zoals: sinaasappel, grapefruit, mandarijnen, kiwi's, bramen, druiven, aardbeien en gedroogde vruchten.
- Noten en zaden.
- Melk en melkproducten zijn vanaf het moment dat u gaat beginnen met de Bisacodyl tabletten niet meer toegestaan.

Wat mag u drie dagen voorafgaand aan het onderzoek **wel** eten:

- Broodmaaltijden, zoals: beschuit, wit of licht bruinbrood met margarine of boter.
- Magere vleeswaren, gekookt ei, hagelstag, chocoladepasta, honing, stroop en jam zonder pitjes.
- Fruit, zoals: zacht, rijp fruit of fruitconserven zonder pitjes, vezels of schil, Appelmoes, vruchtenmoes.
- Warme maaltijd, zoals: soep met stukjes vlees, vermicelli en/of soepballetjes (geen groenten).
- Aardappelen, witte rijst, pasta, macaroni, licht gebraden mager vlees, vis of kip (zonder vel).
- Gaar gekookte groenten, zoals bietjes, bloemkool, broccoli en worteltjes.
- Desserts: vla, pudding, kwark of yoghurt.

Overige belangrijke punten:

- Drink tenminste de aangegeven hoeveelheid vocht (minimaal 1 liter, na het innemen van Moviprep).
- Melk en melkproducten zijn vanaf het moment dat u gaat beginnen met de Bisacodyl tabletten niet meer toegestaan.
- Vindt het onderzoek plaats onder sedatie met Propofol, dan mag u 6 uur voor het onderzoek ook geen bouillon en/ of vruchtensappen meer drinken.
- Er moet minstens 3 uur zitten tussen de volledige inname van een liter Moviprep en het onderzoek. Op deze manier heeft het lichaam de tijd om de darm volledig te reinigen.
- U mag heldere dranken drinken tot 2 uur voor het onderzoek, daarna moet u nuchter blijven.

Tips

- Gebruik van een rietje kan de onaangename smaak van de Moviprep verminderen, omdat de vloeistof achter in de mond komt.
- Als de Moviprep niet met smaak geleverd wordt, mag u de Moviprep ook aanlengen met limonade (geen rode kleur), om de smaak wat aangener te maken.
- Drink de Moviprep gekoeld.
- Probeer iedere 10 tot 15 minuten een glas Moviprep te drinken.
- Drink de opgeloste Moviprep in 1 uur tijd op.
- Drink daarna bij voorkeur binnen een tijdsbestek van een uur, nog 1 liter heldere dranken.
- Blijf gedurende de inname in de buurt van het toilet. Zodra het laxermiddel gaat werken, moet u vaak en vrij plotseling naar het toilet.
- U kunt eventueel tussendoor kauwgom gebruiken om de smaak kwijt te raken.

Als de darm onvoldoende schoon is, kan het voorkomen dat de MDL-arts afwijkingen zoals poliepen niet ziet. Ook kan de MDL-arts besluiten om het onderzoek opnieuw te doen.

Op de ochtend van het onderzoek hoort de ontlasting waterig vloeibaar en helder of lichtgeel van kleur te zijn! Is dit niet het geval, neem dan contact op met de Endoscopie afdeling.

Innameschema en eet- en drinkadvies

Let op: Wij willen u vragen **dit** voorbereidingschema aan te houden en niet dat van de apotheek.

De dag vóór het onderzoek

De dag vóór het onderzoek mag u een ontbijt nemen, houd wel rekening met de richtlijnen, wat u wel of niet mag eten, 3 dagen voor het onderzoek, zie pagina 8.

Daarna mag u tot 12.00 uur alleen vloeibare voeding gebruiken. U mag dus geen vast voedsel eten.

Vloeibare voeding is: water, thee, koffie (met melk), melk, karnemelk, yoghurt, vla, kwark, bouillon, gezeefde soep, limonade van siroop (geen rode kleur), vruchtensap (geen rode sap en zonder vezels).

12.00 uur:

U neemt 2 tabletten Bisacodyl met water in. De Bisacodyl tabletten zorgen ervoor dat uw darmen actiever gaan bewegen.

Vanaf het moment dat u met de Bisacodyl begint, mag u alleen nog heldere dranken tot 2 uur voor het onderzoek gebruiken. U mag dus geen vast of vloeibaar voedsel meer eten.

Heldere dranken zijn: alle koolzuurvrije en niet alcoholische dranken, waar je doorheen kunt kijken. Water, thee en koffie (zonder melk, suiker mag wel), bouillon, waterige limonade van siroop (geen rode kleur), heldere vruchtensappen (geen rode sap en zonder vezels).

Melk en melkproducten zijn vanaf dit moment niet meer toegestaan.

16.00 tot 17.00 uur:

U lost 1 pakketje Moviprep met daarin 1 zakje A en 1 zakje B op in 1 liter koud water. Zie de gebruiksaanwijzing eerder in de folder.

Drink iedere 10 - 15 minuten een glas Moviprep oplossing.

17.00 tot 21.00 uur:

Het is belangrijk voor het schoonspelen van de darmen om tenminste 1 liter heldere dranken te drinken.

Na inname van de Moviprep

U mag zelf bepalen hoeveel extra heldere dranken u drinkt.

Let op: Als u zich moet voorbereiden met 3 liter Moviprep dan moet u:

- Tussen 14.00 - 15.00 uur de 1e liter Moviprep drinken. Na inname van de 1e liter Moviprep, moet u minimaal 1 liter heldere drank naar keuze drinken.
- Tussen 17.00 - 18.00 uur de 2e liter Moviprep drinken. Na inname van de 2e liter Moviprep, moet u minimaal 1 liter heldere drank naar keuze drinken.

Op de volgende pagina's staan verschillende blokken met tijden vermeld. Volg het innameschema van het blok dat voor u is aangekruist.

De dag van het onderzoek

Als het onderzoek voor 13.00 uur plaatsvindt:

U start 4 uur voor het tijdstip dat u een onderzoek krijgt, met het drinken van de laatste liter Moviprep.

(Bijvoorbeeld: u heeft om 10.00 uur het onderzoek, dan start u met de laatste liter Moviprep om 06.00 uur)

U moet dit binnen 1 uur opdrinken. Als u denkt dat u dit niet in een uur kunt, begin dan eerder met drinken. Hierna drinkt u weer minimaal 1 liter heldere drank naar keuze.

Heldere dranken zijn: water, thee en koffie (zonder melk, suiker mag wel), waterige limonade van siroop (geen rode kleur), **geen melk, geen bouillon, geen vruchtensappen.**

U mag u tot 2 uur voor het onderzoek zoveel drinken als u wilt van de heldere dranken.

Medicijnen mag u nog nemen met een slokje water tot 1 uur voor het onderzoek. Daarna mag u niets meer gebruiken.

Let op: Na inname van de laatste liter Moviprep, hoort de ontlasting waterig vloeibaar en helder of lichtgeel van kleur te zijn.

Als het onderzoek om 13.00 uur of later plaatsvindt:

U start 4 uur voor het tijdstip dat u een onderzoek krijgt, met het drinken van de laatste liter Moviprep.

(Bijvoorbeeld: u heeft om 14.00 uur het onderzoek, dan start u met de laatste liter Moviprep om 10.00 uur.)

U mag u tot 2 uur voor het onderzoek zo veel als u wilt drinken van deze heldere dranken.

Heldere dranken zijn: water, thee en koffie (zonder melk, suiker mag wel), waterige limonade van siroop (geen rode kleur), **geen melk, geen bouillon, geen vruchtensappen.**

Medicijnen mag u nog nemen met een slokje water tot 1 uur voor het onderzoek. Daarna mag u niets meer gebruiken.

Let op: Na inname van de laatste liter Moviprep, hoort de ontlasting waterig vloeibaar en helder of lichtgeel van kleur te zijn.

*Als u langer nodig heeft voor het drinken van de Moviprep en 1 liter heldere drank mag u natuurlijk eerder starten. Goed drinken helpt voor het krijgen van een beter resultaat met een schone darm.

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.

Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.